

Nr 63.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.; given Stockholms slott den 30 januari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus; samt

2) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Sammanfattning.

Förslagen avse huvudsakligen att från Kungl. Maj:t till veterinärstyrelsen överflytta beslutanderätten i vissa grupper av ärenden enligt köttbesiktningsslagen.

F ö r s l a g
till
L a g
om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående
köttbesiktning och slakthus.

Härigenom förordnas, att 2 § 3 mom., 3 § 1 och 2 mom., 5 § 2 mom., 8 § 1 mom. samt 9 § lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

2 §.

3 mom. I samhälle med köttbesiktningstvång skola genom samhällets försorg och på dess bekostnad finnas anställt nödigt antal besiktningsveterinärer och vara vidtagna de övriga åtgärder, som erfordras för att köttbesiktning inom samhället må kunna äga rum utan större vare sig tidsutdräkt eller annan olägenhet, *Konungen* dock obetaget att, där den för samhället erforderliga besiktningen finnes kunna utan olägenhet verkställas inom annat eller andra samhällen eller i kontrollslakteri, varom stadgas i 9 §, medgiva befrielse från skyldighet, som här avses. Vad nu sagts om samhälle skall jämväl hava avseende å kommun.

Har köttbesiktningstvång — — — vidare gällande.

3 §.

1 mom. Slakthustvång innefattar — — — slakthustvånget omfattar.

Slakthustvång må beslutas skola gälla, sedan offentligt slakthus enligt av [medicinalstyrelsen]² efter Konungens befallningshavandes höran-

(Föreslagen lydelse.)

2 §.

3 mom. I samhälle med köttbesiktningstvång skola genom samhällets försorg och på dess bekostnad finnas anställt nödigt antal besiktningsveterinärer och vara vidtagna de övriga åtgärder, som erfordras för att köttbesiktning inom samhället må kunna äga rum utan större vare sig tidsutdräkt eller annan olägenhet, *veterinärstyrelsen* dock obetaget att, där den för samhället erforderliga besiktningen finnes kunna utan olägenhet verkställas inom annat eller andra samhällen eller i kontrollslakteri, varom stadgas i 9 §, medgiva befrielse från skyldighet, som här avses. Vad nu sagts om samhälle skall jämväl hava avseende å kommun.

Har köttbesiktningstvång — — — vidare gällande.

3 §.

1 mom. Slakthustvång innefattar — — — slakthustvånget omfattar.

Slakthustvång må beslutas skola gälla, sedan offentligt slakthus enligt av veterinärstyrelsen, efter Konungens befallningshavandes hörande, gil-

¹ Senaste lydelse av 8 § 1 mom. se SFS 1940:124.

² Numera veterinärstyrelsen, se SFS 1947:207.

(Gällande lydelse.)

de, gillad plan blivit uppfört och efter av [medicinalstyrelsen]¹ föranstaltad avsyning godkänt, samt under villkor att genom stadens försorg och på dess bekostnad anställas de besiktningsveterinärer och vidtagas de övriga åtgärder, som för slakthusets behöriga skötsel äro nödiga. Därest köttbesiktningstvång för stad eller det område därav, inom vilket slakthus-tvång är avsett att införas, icke redan är gällande, skall köttbesiktningstvång i samband med slakthus-tvång införas. Innefattar beslutet inrättande av slakthus utom stadens område, varde beslutet i denna del underställt *Konungens* prövning.

Förbud, varom — — — offentliga slakthuset.

2 mom. Till människoföda — — — 9 §.

Vad i — — — där besiktigas.

Konungen kan, om till följd av ogynnsamma transportförhållanden eller eljest synnerliga skäl därtill äro, medgiva ytterligare undantag från stadgandet i första stycket i den utsträckning och på de villkor, som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt.

5 §.

2 mom. Vid annan besiktning enligt denna lag skall *undersökning av besiktningsveterinär anställas* å minst halv kropp, som dock beträffande häst eller större nötkreatur än kalv kan vara delad i fram- och baktelspart.

(Föreslagen lydelse.)

lad plan blivit uppfört och efter av veterinärstyrelsen föranstaltad avsyning godkänt, samt under villkor att genom stadens försorg och på dess bekostnad anställas de besiktningsveterinärer och vidtagas de övriga åtgärder, som för slakthusets behöriga skötsel äro nödiga. Därest köttbesiktningstvång för stad eller det område därav, inom vilket slakthus-tvång är avsett att införas, icke redan är gällande, skall köttbesiktningstvång i samband med slakthus-tvång införas. Innefattar beslutet inrättande av slakthus utom stadens område, varde beslutet i denna del underställt *veterinärstyrelsens* prövning.

Förbud, varom — — — offentliga slakthuset.

2 mom. Till människoföda — — — 9 §.

Vad i — — — där besiktigas.

Veterinärstyrelsen må, om till följd av ogynnsamma transportförhållanden eller eljest synnerliga skäl därtill äro, medgiva ytterligare undantag från stadgandet i första stycket i den utsträckning och på de villkor, som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt.

5 §.

2 mom. Vid annan besiktning enligt denna lag skall *besiktningsveterinär anställa undersökning* å minst halv kropp, som dock beträffande häst eller större nötkreatur än kalv kan vara delad i fram- och baktelspart.

Veterinärstyrelsen äger, då särskilda förhållanden därtill föranleda, medgiva undantag från vad i första stycket föreskrivits.

¹ Numera veterinärstyrelsen, se SFS 1947:207.

(Gällande lydelse.)

8 §.

1 mom. För köttbesiktning, anställd på grund av 2 §, för sådan behandling av kött, som omförmäles i 6 § 2 mom., samt för begagnande av offentligt slakthus, varom i 3 § sägs, äger samhället eller kommunen uppbära avgifter enligt taxa, som *Konungen* fastställer. Sådan taxa skall beträffande andra avgifter än för begagnande av offentligt slakthus fastställas för minst ett år i sänder. Förslag till taxa avgives, i fråga om köttbesiktning och sådan behandling, som ovan sägs, av hälsovårdsnämnden eller särskild myndighet, under vars inseende köttbesiktningen är ställd, efter hörande av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, samt, i fråga om begagnande av offentligt slakthus, av slakthusets styrelse. Avgifterna må ej sättas högre än som kan anses erforderligt till täckande av kostnaderna under taxans giltighetstid för köttets besiktning jämte stämpling eller märkning samt ovanberörda behandling och, där fråga är om begagnande av offentligt slakthus, till täckande jämväl av kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll jämte skälig ränta å anläggningskapitalet. Ej heller må avgifterna för besiktning och behandling, varom ovan sägs, fastställas till högre belopp än som *motsvarar* de avgifter, vilka under det närmast före *taxans* fastställande tilländalupna kalenderåret i medeltal erfordrats inom samhällen och kommuner med köttbesiktningstvång i riket.

(Föreslagen lydelse.)

8 §.

1 mom. För köttbesiktning, anställd på grund av 2 §, för sådan behandling av kött, som omförmäles i 6 § 2 mom., samt för begagnande av offentligt slakthus, varom i 3 § sägs, äger samhället eller kommunen uppbära avgifter enligt taxa, som *veternärstyrelsen* fastställer. Sådan taxa skall beträffande andra avgifter än för begagnande av offentligt slakthus fastställas för minst ett år i sänder. Förslag till taxa avgives, i fråga om köttbesiktning och sådan behandling, som ovan sägs, av hälsovårdsnämnden eller särskild myndighet, under vars inseende köttbesiktningen är ställd, efter hörande av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, samt, i fråga om begagnande av offentligt slakthus, av slakthusets styrelse. Avgifterna må ej sättas högre än som kan anses erforderligt till täckande av kostnaderna under taxans giltighetstid för köttets besiktning jämte stämpling eller märkning samt ovanberörda behandling och, där fråga är om begagnande av offentligt slakthus, till täckande jämväl av kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll jämte skälig ränta å anläggningskapitalet. Ej heller må avgifterna för besiktning och behandling, varom ovan sägs, fastställas till högre belopp än som *angivas i en av Konungen fastställd maximitaxa*. *Sistnämnda taxa skall motsvara* de avgifter, vilka under det närmast före *dess* fastställande tilländalupna kalenderåret i medeltal erfordrats inom samhällen och kommuner med köttbesiktningstvång i riket.

(Gällande lydelse.)

9 §.

Kött av — — — offentligt slakthus.

Ej må lagens bestämmelser utgöra hinder för *Konungen* att, om i stad med slakthustvång det offentliga slakthuset icke är tillfyllest för ortens behov, medgiva, att nedslaktning av djur av de slag, som äro nämnda i 2 §, må i staden verkställas, förutom i det offentliga slakthuset, jämväl i kontrollslakteri.

Är beredning — — — denna lag.

Utan hinder — — — ur riket.

(Föreslagen lydelse.)

9 §.

Kött av — — — offentligt slakthus.

Ej må lagens bestämmelser utgöra hinder för *veterinärstyrelsen* att, om i stad med slakthustvång det offentliga slakthuset icke är tillfyllest för ortens behov, medgiva, att nedslaktning av djur av de slag, som äro nämnda i 2 §, må i staden verkställas, förutom i det offentliga slakthuset, jämväl i kontrollslakteri.

Är beredning — — — denna lag.

Utan hinder — — — ur riket.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

F ö r s l a g

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 27 mars 1942 om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m. skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse.)

1 §.

Vad i lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande besiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller vara beredd av kött av sådant djur skall, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förord-

(Föreslagen lydelse.)

1 §.

Vad i lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande besiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller vara beredd av kött av sådant djur skall, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förord-

(Gällande lydelse.)

nar, inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, hava avseende jämväl å kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av kött av dessa djur. Till kött räknas härvid icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda användbara delar av nämnda djur. För besiktning av kött och för sådan behandling därav, som avses i 6 § 2 mom. nyssnämnda lag, skall utgå avgift enligt de grunder, som å den plats, där besiktningen eller behandlingen sker, gälla enligt *av Kungl. Maj:t* fastställd taxa,

a) då fråga är om kött av älg och björn, för besiktning och behandling av kött av storboskap,

b) då fråga är om kött av vildsvin, för besiktning och behandling av kött av svin, samt

c) då fråga är om kött av räv och grävling, för besiktning och behandling av kött av spädgris.

(Föreslagen lydelse.)

nar, inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, hava avseende jämväl å kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av kött av dessa djur. Till kött räknas härvid icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda användbara delar av nämnda djur. För besiktning av kött och för sådan behandling därav, som avses i 6 § 2 mom. nyssnämnda lag, skall utgå avgift enligt de grunder, som å den plats, där besiktningen eller behandlingen sker, gälla enligt *vederbörligen* fastställd taxa,

a) då fråga är om kött av älg och björn, för besiktning och behandling av kött av storboskap,

b) då fråga är om kött av vildsvin, för besiktning och behandling av kött av svin, samt

c) då fråga är om kött av räv och grävling, för besiktning och behandling av kött av spädgris.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 januari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om vissa ändringar i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m. samt anför därvid följande.

I samband med de nu aktuella decentraliseringssträvandena inom statsförvaltningen har det för jordbruksdepartementets vidkommande bland annat syntts lämpligt att undersöka, huruvida ej beslutanderätten i vissa av de ärenden, som enligt lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus och därmed sammanhängande författningar skola avgöras av Kungl. Maj:t, kan överflyttas på underordnad myndighet.

Denna fråga har i viss utsträckning berörts redan av medicinalstyrelseutredningen i dess den 5 februari 1946 avgivna betänkande angående den centrala organisationen av det civila medicinal- och veterinärväsendet (SOU 1946: 20). En promemoria i frågan har därefter upprättats inom jordbruksdepartementet.

Efter remiss ha yttranden över departementspromemorian avgivits av veterinärstyrelsen ävensom av styrelserna för Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund.

Gällande bestämmelser.

Rörande innehållet i köttbesiktningsslagen, såvitt nu är i fråga, må här följande nämnas.

Köttbesiktningstvång skall principiellt gälla för varje stad och annat samhälle, där hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad i tillämpliga delar gälla, med ett invånarantal av 4 000 eller däröver. Kungl. Maj:t kan emellertid, om särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva undantag från denna regel (2 § 2 mom. första stycket).

I samhälle med köttbesiktningstvång skola genom samhällets försorg och på dess bekostnad finnas anställt nödigt antal besiktningsveterinärer och vara vidtagna de övriga åtgärder, som erfordras för att köttbesiktning inom

samhället må kunna äga rum utan större tidsutdräkt eller annan olägenhet. Det är dock Kungl. Maj:t obetaget att, där den för samhället erforderliga besiktningen finnes kunna utan olägenhet verkställas inom annat eller andra samhällen eller i kontrollslakteri, medgiva befrielse från nämnda skyldighet. Vad nu sagts om samhälle gäller även kommun (2 § 3 mom. första stycket).

Slakthustvång — som innefattar förbud att slakta djur av vissa slag anorledes än i offentligt slakthus — stadgas av länsstyrelsen och omfattar stad eller del därav. Slakthuset kan vara beläget inom eller utom den stad eller det område därav, som slakthustvånget omfattar. Därest beslut om införande av sådant tvång innefattar inrättande av slakthus utom stadens område, skall beslutet i denna del underställas Kungl. Maj:ts prövning (3 § 1 mom. första och andra styckena).

Inom område, där slakthustvång gäller, får till människoföda avsett färskt kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst icke saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras på visst sätt, med mindre djuret slaktats i offentligt slakthus eller i kontrollslakteri. Denna bestämmelse äger dock icke tillämpning beträffande djur, som nedslaktats till följd av hastigt inträffad sjukdom eller olyckshändelse och vars kött genast efter nedslaktningen ostyckat jämte alla därtill hörande inälvor utom tarmar för besiktning förts till områdets offentliga slakthus. Ytterligare undantag från sagda bestämmelse kan medgivas av Kungl. Maj:t, om till följd av ogynnsamma transportförhållanden eller eljest synnerliga skäl därtill föreligga (3 § 2 mom.).

Det ankommer vidare på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter angående besiktningsveterinärs tillsättande och entledigande, om besiktning av kött samt om stämpling och märkning av kött (4 §, 5 § 3 mom. samt 6 § 1 och 4 mom.).

Besiktning av kött skall, där ej slakthustvång föreligger, anställas å minst halv kropp, vilken dock beträffande häst eller större nötkreatur än kalv får vara delad i fram- och bakdelspart (5 § 2 mom.).

Om vid besiktning enligt köttbesiktningsslagen anträffas kött, som kan godkännas först efter särskild behandling, skall köttet, innan stämpling eller märkning äger rum, undergå sådan behandling genom besiktningsveterinärens försorg och under hans kontroll (6 § 2 mom.).

För köttbesiktning, för sådan behandling av kött, som nyss angivits, ävensom för begagnande av offentligt slakthus äger vederbörande samhälle eller kommun uppbära avgifter enligt taxa, som Kungl. Maj:t fastställer. Sådan taxa skall beträffande andra avgifter än för begagnande av offentligt slakthus fastställas för minst ett år i sänder. Förslag till taxa avgives, i fråga om köttbesiktning och nyss berörd behandling av kött, av hälsovårdsnämnden eller särskild myndighet, under vars inseende köttbesiktningen är ställd, efter hörande av hushållningssällskapets förvaltningsutskott, samt, i fråga om begagnande av offentligt slakthus, av slakthusets styrelse. Avgifterna må ej sättas högre än som kan anses erforderligt till täckande av kostnaderna under taxans giltighetstid för köttets besiktning

jämte stämpling eller märkning samt ovanberörda behandling och, där fråga är om begagnande av offentligt slakthus, till täckande jämväl av kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll jämte skälig ränta å anläggningskapitalet. Ej heller må avgifterna för besiktning och behandling av kött fastställas till högre belopp än som motsvarar de avgifter, vilka under det närmast före taxans fastställande tilländalupna kalenderåret i medeltal erfordrats inom samhällen och kommuner med köttbesiktningstvång (8 § 1 mom.). Om särskild marknadsplats för kreaturshandeln blivit anordnad i sammanhang med offentligt slakthus, må i enahanda ordning och efter liknande grunder som i fråga om slakthusets begagnande bestämmas avgifter till staden för nyttjande av marknadsplatsen och vid densamma uppförda stallar ävensom för kreaturens utfodring, skötsel och vägning (8 § 2 mom.).

Köttbesiktningsslagen innehåller slutligen bestämmelser, enligt vilka sådan besiktning, som avses i lagen, under vissa förutsättningar kan ersättas av i annan ordning verkställd besiktning. Enligt 9 § första stycket skall sålunda kött av djur, slaktat i enskild, på av Kungl. Maj:t fastställda villkor under offentlig kontroll ställd slakteriinrättning (kontrollslakteri), om köttet godkänts vid besiktning, som Kungl. Maj:t föreskriver, så anses som om det besiktigats och godkänts vid slakt i offentligt slakthus. Enligt andra stycket i samma paragraf äger Kungl. Maj:t, om i stad med slakthustvång det offentliga slakthuset icke är tillfyllest för ortens behov, medgiva att nedslaktning av nötkreatur, får, get, svin eller häst må i staden verkställas, förutom i det offentliga slakthuset, jämväl i kontrollslakteri. I tredje stycket av samma paragraf stadgas att, därest beredning av salt, rökt eller torkat kött eller tillverkning av annan vara, vid vars beredning användes kött, på av Kungl. Maj:t fastställda villkor är ställd under offentlig kontroll, skall, om köttet godkänts vid besiktning som Kungl. Maj:t föreskriver, så anses som om det godkänts vid besiktning, anställd enligt köttbesiktningsslagen.

Jämväl förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av köttbesiktningsslagen torde böra beröras i detta sammanhang.

Enligt 1 § sagda förordning skall vad i köttbesiktningsslagen stadgas rörande köttbesiktningstvång, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar, hava avseende jämväl å kött, blod och andra till människoföda avsedda delar av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara, beredd av kött av sådana djur. Likaså skall av Kungl. Maj:t enligt köttbesiktningsslagen fastställd taxa för köttbesiktning m. m. vara tillämplig beträffande avgifter för besiktning m. m. av kött av de djur, som avses med förordningen. I 2 § i förordningen stadgas, att inom område, där besiktningstvång enligt köttbesiktningsslagen icke gäller, till människoföda avsett kött av björn, vildsvin, räv eller grävling eller till människoföda avsedd vara, beredd av kött av sådant djur, därest Kungl. Maj:t icke annorledes förordnar, icke må saluhållas, utbudas, användas eller på visst sätt förvaras, med mindre

köttet i färskt tillstånd antingen vid veterinärbesiktning godkänts för försäljning inom område, där köttbesiktningstvång gäller, eller ock vid undersökning befunnits fritt från trikiner.

Medicinalstyrelseutredningens förslag.

I medicinalstyrelseutredningens betänkande berördes frågan om att från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen (veterinärstyrelsen) överföra beslutanderätten i ärenden, avseende undantag från skyldigheten för samhälle eller kommun med köttbesiktningstvång att ha egen köttbesiktningsbyrå (2 § 3 mom. första stycket) ävensom fastställande eller ändring av taxor för köttbesiktningsbyråer och offentliga slakthus (8 § 1 mom.).

Beträffande de förra ärendena anförde utredningen, att medicinalstyrelsens utlåtande alltid infordrades i desamma, att det endast sällan torde ha inträffat, att Kungl. Maj:t vid deras avgörande intagit en annan ståndpunkt än styrelsen, att en bestämd praxis syntes ha utvecklats vid bedömandet av ifrågavarande ärenden samt att med hänsyn därtill betänkligheter mot en överflyttning av beslutanderätten i ärendena till medicinalstyrelsen (veterinärstyrelsen) icke torde möta. Utredningen anförde även, att ej heller ur djurägarnas synpunkt några befogade erinringar torde kunna framställas mot en sådan anordning. Utredningen förutsatte, att vid en delegering av beslutanderätten i nu berörda ärenden den, som icke åtnöjdes med medicinalstyrelsens beslut, skulle äga att hos Kungl. Maj:t anföra besvär i vanlig ordning.

Rörande taxeärendena erinrade utredningen till en början om att bestämmelsen om fastställande av maximitaxa infördes genom 1934 års köttbesiktningslag såsom ett komplement till tidigare gällande stadganden om fastställande av lokala taxor samt att syftet med bestämmelsen då angavs vara att åstadkomma låga och likformiga taxor över hela landet. Utredningen ansåg, att det ej borde uppdragas åt medicinalstyrelsen (veterinärstyrelsen) att fastställa maximitaxa, bland annat av det skälet, att en dylik decentralisering sannolikt skulle medföra, att ärenden ofta besvärsvägen droges under Kungl. Maj:ts prövning och sålunda någon förenkling i förhållande till nu gällande ordning icke komme att vinnas.

Däremot ansåg utredningen, att fastställandet av de lokala taxorna borde överföras från Kungl. Maj:t till medicinalstyrelsen (veterinärstyrelsen). Utredningen anförde i denna del.

En överflyttning synes kunna medföra en väsentlig lättnad i jordbruksdepartementets arbetsbörda för de veterinära ärendenas del utan att öka medicinalstyrelsens. Några betänkligheter mot en sådan anordning torde icke heller behöva möta. Bestämmelsen om att Kungl. Maj:t skall avgöra ifrågavarande ärenden kvarstår från tiden före maximitaxans tillkomst. Genom sistnämnda taxa torde kravet på likformiga och låga avgifter vid de olika köttbesiktningsbyråerna bliva i erforderlig mån tillgodosett, även om fastställandet av de särskilda köttbesiktningstaxorna överlättes å medicinalsty-

relsen. Enligt vad utredningen inhämtat har det också endast i sällsynta undantagsfall inträffat, att Kungl. Maj:t vid fastställande av lokala taxor för köttbesiktningsavgifter avvikit från medicinalstyrelsens förslag, som under senare år i stor utsträckning inneburit en tillämpning av den av Kungl. Maj:t fastställda maximitaxan. Någon maximitaxa förekommer visserligen icke i fråga om slakthusavgifterna. Då emellertid även dessa avgifter hittills nästan alltid fastställts i överensstämmelse med medicinalstyrelsens förslag, torde vid en decentralisering till medicinalstyrelsen av köttbesiktnings-taxorna det jämväl kunna överlätas åt medicinalstyrelsen att fastställa taxorna för slakthusavgifterna. Utredningen vill slutligen anmärka, att utredningen vid den sålunda föreslagna överflyttningen förutsatt, att besvär över medicinalstyrelsens beslut härutinnan skall kunna anföras hos Kungl. Maj:t.

Departementspromemorian.

I den inom jordbruksdepartementet upprättade promemorian har anförts, att de ärenden, som enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus skulle avgöras av Kungl. Maj:t, schematiskt kunde indelas i tre grupper. Den första gruppen omfattade ärenden rörande lagens tillämpningsområde och införandet av de i lagen föreskrivna säkerhetsbestämmelserna. Den andra gruppen omfattade ärenden angående den närmare utformningen av dessa säkerhetsbestämmelser och medgivande av undantag från desamma. Den tredje gruppen slutligen omfattade vissa ärenden av ekonomisk art.

Till den *första* gruppen ha i promemorian hänförts följande ärenden: 1) medgivande av undantag från regeln att köttbesiktningstvång skall gälla för städer och andra samhällen av viss storlek (2 § 2 mom. första stycket); 2) medgivande av undantag från den för samhälle med köttbesiktningstvång stadgade skyldigheten att ha köttbesiktningsbyrå inrättad inom samhället (2 § 3 mom. första stycket); samt 3) prövning av beslut om införande av slakthustvång, i vad sådant beslut innefattar inrättande av slakthus utom stadens område (3 § 1 mom. andra stycket).

Till den *andra* gruppen ha förts följande ärenden: 4) medgivande av undantag från föreskriften, att till människoföda avsett färskt kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst inom område, där slakthustvång gäller, icke får saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras på visst sätt, med mindre djuret slaktats i offentligt slakthus eller i kontrollslakteri (3 § 2 mom. tredje stycket); 5) meddelande av närmare föreskrifter angående besiktningsveterinärs tillsättande och entledigande (4 §); samt 6) meddelande av närmare föreskrifter om besiktning av kött samt om stämpling och märkning av kött (5 § 3 mom., 6 § 1 och 4 mom. samt 9 § första och tredje styckena).

Till den *tredje* gruppen slutligen ha hänförts följande ärenden: 7) fastställande av taxa för köttbesiktning, för viss behandling av kött ävensom för begagnande av offentligt slakthus inom område där slakthustvång gäller (8 § 1 mom.); samt 8) fastställande av avgift i vissa fall för nyttjande av marknadsplats för kreaturshandeln m. m. (8 § 2 mom.).

I promemorian har anförts, att det beträffande vissa av de till de två första grupperna hörande ärendena syntes klart, att beslutanderätten ej borde överföras från Kungl. Maj:t till underordnad myndighet. Sålunda borde det även i fortsättningen ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva undantag från grundstadgandet om köttbesiktningstvång ävensom att meddela närmare föreskrifter om besiktningsveterinärs tillsättande och entledigande, om besiktning av kött samt om stämpling och märkning av kött. Däremot syntes en överföring kunna ifrågasättas beträffande medgivande av undantag från skyldigheten för samhälle eller kommun med köttbesiktningstvång att ha egen köttbesiktningsbyrå (2 § 3 mom. första stycket), i fråga om prövningen av beslut, enligt vilket för stad med slakthustvång avsett offentligt slakthus skulle inrättas utom stadens område (3 § 1 mom. andra stycket), ävensom beträffande medgivande av sådana undantag från bestämmelserna om slakthustvång, som avsåges i 3 § 2 mom. tredje stycket.

Av sistnämnda tre grupper av ärenden vore de, som avsåge undantag från skyldigheten att ha egen köttbesiktningsbyrå, de ojämförligt talrikaste. Antalet dylika av Kungl. Maj:t avgjorda ärenden hade under de tre senaste åren varit, år 1945 33, år 1946 98 och år 1947 (till och med den 7 november) 46. Av de skäl, som medicinalstyrelseutredningen anförde, och med hänsyn till beskaffenheten av dessa ärenden syntes man ej behöva hysa några betänkligheter mot att beslutanderätten i desamma överflyttades till veterinärstyrelsen. Då en dylik överföring jämväl skulle medföra en minskning av jordbruksdepartementets arbetsbörda, syntes densamma vara att förorda.

Sådana ärenden, som avsåges i 3 § 1 mom. andra stycket och 3 § 2 mom. tredje stycket köttbesiktningslagen, förekomme ytterst sällan. Under de tre senaste åren hade intet dylikt ärende avgjorts av Kungl. Maj:t, och även dessförinnan hade de förekommit endast med långa mellanrum. För arbetsbelastningen inom departementet spelade det därför knappast någon roll, huruvida de alltjämt förbehölles Kungl. Maj:t eller överflyttades på annat organ. Dessa ärenden kunde emellertid knappast sägas vara av sådan art, att det i och för sig kunde anses påkallat, att de omedelbart skulle prövas av Kungl. Maj:t. Det syntes därför lämpligt, att även beslutanderätten i ifrågavarande ärenden överflyttades till veterinärstyrelsen.

Detsamma borde gälla även sådana ärenden, som avsåges i 9 § andra stycket köttbesiktningslagen, d. v. s. medgivande i visst fall till nedslaktning i kontrollslakteri.

Vad härefter angår ärendena i den tredje gruppen har i promemorian erinrats om att Kungl. Maj:t — med stöd av vad i 8 § 1 mom. sista punkten köttbesiktningslagen sägs om att där avsedda avgifter ej må fastställas till högre belopp än som motsvarar de avgifter, vilka under det närmast före taxans fastställande tilländalupna kalenderåret i medeltal erfordrats inom samhällen och kommuner med köttbesiktningstvång i riket — efter förslag från medicinalstyrelsen årligen brukat genom brev till denna i förväg angiva de högsta belopp, till vilka dylika avgifter finge fastställas för närmast följande år, samt att de sålunda fastställda högsta avgifterna (maxi-

mitaxan) därefter tjänat till ledning vid uppgörandet av förslag till taxor för de olika köttbesiktningsbyråerna och slakthusen.

I promemorian har härefter anförts i huvudsak följande:

Antalet av Kungl. Maj:t avgjorda ärenden, avseende fastställande eller ändring av taxor för köttbesiktningsbyråer och offentliga slakthus, hade under de senaste åren i genomsnitt uppgått till drygt 170 om året. Av de skäl, som medicinalstyrelseutredningen anført, syntes det obetingat böra förordas, att befogenheten att fastställa i 8 § 1 mom. köttbesiktningslagen omförmälda taxor skulle överflyttas från Kungl. Maj:t till veterinärstyrelsen. I viss mån tveksamt syntes däremot vara, huruvida vid ett dylikt överförande befogenheten att fastställa de belopp, till vilka taxeavgifterna högst finge uppgå, borde, såsom utredningen föreslagit, kvarligga hos Kungl. Maj:t eller om det skulle ankomma på veterinärstyrelsen att företaga även den prövning, som angåves i 8 § 1 mom. sista punkten köttbesiktningslagen. Syftet med den där meddelade bestämmelsen hade vid lagens tillkomst angivits vara att åstadkomma större likformighet i taxorna på olika orter. Detta syfte hade ansetts kunna vinnas genom fastställande av en maximitaxa, i vilken avgifterna bestämts till de belopp, som i medeltal erfordrades för att täcka besiktningskostnaderna inom samhällen och kommuner med köttbesiktningsväng i riket under det vid tiden för taxans fastställande senast tilländalupna kalenderåret. Den prövning, som fastställandet av en maximitaxa innebure, kunde därför knappast i och för sig sägas vara av sådan art, att det med hänsyn därtill skulle behöva möta några betänkligheter, om densamma uppdroges åt veterinärstyrelsen. Man borde emellertid ej bortse från möjligheten att — om så skedde — dessa ärenden ändock besvärsvägen komme att dragas under Kungl. Maj:ts prövning. Därigenom kunde det slutliga avgörandet komma att draga längre ut på tiden än om ärendet avgjorts direkt av Kungl. Maj:t. En sådan försening kunde lätt bliva oläglig för de kommunala myndigheterna, eftersom maximitaxan borde ligga till grund för dessas förslag till lokala taxor för nästföljande år. Med hänsyn därtill och då det ur arbetsbelastningssynpunkt spelade mycket liten roll, vem som i första hand hade att fastställa maximitaxa — det vore ju här blott fråga om ett ärende om året — syntes det närmast vara att föredraga, att befogenheten att fastställa maximitaxa även i fortsättningen skulle förbehållas Kungl. Maj:t.

Vad angår sådana ärenden, som avsåges i 9 § första och tredje styckena köttbesiktningslagen, borde enligt promemorian någon ändring icke vidtagas i förhållande till vad som nu gällde.

Slutligen har i promemorian framhållits, att ett genomförande av den där förordade överföringen av beslutanderätten i vissa grupper av i köttbesiktningslagen omförmälda ärenden förutsatte ändringar även i förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning av nyssnämnda lag i fråga om kött av älg med flera djur ävensom i kungörelsen den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus samt kungörelsen samma dag (nr 563) angående kontroll vid utförsel av kött.

Yttrandena över departementspromemorian.

De i departementspromemorian framlagda förslagen ha tillstyrkts av veterinärstyrelsen samt lämnats utan erinran av styrelserna för Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund.

Veterinärstyrelsen har i sitt yttrande även upptagit fråga om viss ändring av 5 § 2 mom. köttbesiktningsslagen, innebärande att möjlighet skulle öppnas att besiktiga mindre del av djurkropp än där sägs. Styrelsen har härom anfört följande.

Vid fall av förseelse mot köttbesiktningsslagen, då kontrollerande myndighet hos näringsidkare påträffar kött, som saluhålles utan att dessförinnan undergått besiktning, tages detta kött i beslag för att försäljas genom polismyndighetens försorg. Det beslagtagna köttet, som merendels brukar vara uppstyckat i småbitar, föres av polisen till närmaste köttbesiktningebyrå i och för besiktning. Besiktningsveterinären saknar emellertid laglig rätt att besiktiga och stämpla detsamma. Det enda han kan göra är att avgöra, huruvida köttet är användbart till människoföda, samt att å fläskkött verkställa trikinundersökning. För polismyndigheten återstår då icke annat än att föra köttet till ort, varest köttbesiktningstväng icke är infört. Detta kan medföra långa och ur hygienisk synpunkt olämpliga transporter.

Nu nämnda olägenheter, vilka redan under normala tider kunna orsaka besvär och förlust av livsmedel, ha ytterligare accentuerats under rådande ransoneringstid, ity att samma problem uppkomma, då beslag verkställs å s. k. svartslaktat kött. Detta brukar nämligen likaledes vara styckat i mindre delar än lagen medgiver. Veterinärstyrelsen finner det förty önskvärt, att möjlighet skapas att dispensera från det ifrågavarande stadgandet om den minsta del av djurkropp, som må föreläggas för besiktning. Med hänsyn till den betydelse nämnda stadgande har för den animala födoämneskontrollens effektivitet, synes det angeläget, att dispensen gives en så litet generell form som möjligt. Den bör följaktligen ej givas i form av en kungörelse. Lämpligast finner styrelsen det vara, att 5 § 2 mom. förses med ett tillägg av innehåll, att veterinärstyrelsen må, där särskilda förhållanden göra det nödvändigt, medgiva undantag från vad i momentet eljest föreskrives.

Departementschefen.

De i departementspromemorian framlagda förslagen om överflyttning av beslutanderätten i vissa grupper av ärenden enligt köttbesiktningsslagen finner jag mig kunna biträda. Likaså tillstyrker jag veterinärstyrelsens hemställan om tillägg till 5 § 2 mom. nämnda lag. Frågan om de ändringar i vissa av Kungl. Maj:t utfärdade kungörelser, som kunna föranledas av de föreslagna ändringarna i köttbesiktningsslagen, torde jag längre fram få anmäla för Kungl. Maj:t.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till

1) *lag om ändring i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus; samt*

2) *förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.*

Föredraganden hemställer härefter, att förenämnda två författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. W. Rhedin.
